

**СПЕЦИФІКА ЗНАЧЕНЬ НАРОДНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ТЕРМІНІВ
НА ПОЗНАЧЕННЯ ЛУГУ В УКРАЇНСЬКИХ
СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ ГОВІРКАХ ЛУГАНЩИНИ**

doi: 10.12958/2227-2631-2019-2-41-43-52

Олена Слободян,

кандидат філологічних наук, асистент

кафедри філологічних дисциплін

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

<https://orcid.org/0000-0002-5415-7324>

У статті розглянуто специфіку значень народних географічних термінів на позначення лугу в українських східнослобожанських говірках. Луганська область знаходиться в зоні різнотравно-типчакково-ковилових степів. Рослинність у результаті діяльності людини зазнала великих змін. Значна частина території області розорана, лише на схилах ярів, у долинах рік і в заповідниках збереглися ділянки степової рослинності. Наявність більше тисячі видів різноманітних рослин на території північної Луганщини сприяла появі найменувань на позначення лугу та структурування їх у семантичні ряди за такими релевантними рисами: 1) луг (загальне значення); 2) господарське використання лугу; 3) лугова рослинність. Така народна географічна термінологія східнослобожанських говірок Луганщини ще не була предметом спеціального вивчення. У статті описано народні географічні терміни на позначення лугу, здійснено їхній семантичний, етимологічний, словотвірний аналіз, виявлено особливості функціонування в говірках Луганської області в зіставленні з українською літературною мовою та її діалектами. Поданий діалектний матеріал дає змогу вивчити зону мовного контактування, з'ясувати особливості розвитку семантики. Це сприяє поглибленню теорії опису семантики діалектного слова й семантики конкретних назв у загальнолінгвістичному аспекті.

Ключові слова: географічна термінологія (ГТ), лексичне значення, лексико-семантична група (ЛСГ), інтегральна сема, диференційна сема, семантичний синкретизм.

Clear that in the folk speech there is no clear distinction between tokens on those that reflect the concept of „floodplain meadows”, or those that are called „land meadows”. The disparity in the name of such formations for speakers is often acquired by external signs of geographic terms, and not by its origin or scientific classification. Therefore, for educated semantic series to designate alkali, we took into account the following relevant features: 1) meadow (general meaning); 2) economic use of meadows; 3) meadow vegetation.

Such popular geographic terminology of the East Slobozhansky dialects of Lugansk region has not yet been the subject of special study. The article describes the national geographic terms for naming the meadows, their semantic, etymological, word-formation analysis, their features are revealed in the dialects of the Lugansk region in comparison with the Ukrainian literary language and its dialects. The presented dialectal material allows us to study the area of speech contact, to find out the peculiarities of the development of semantics. This contributes to deepening the theory of describing the semantics of the dialectal word and the semantics of specific names in the general linguistic aspect.

Key words: geographic terminology (GT), lexical meaning, lexical-semantic group (LSG), sam integral, differential seme, semantic syncretism.

Вступ. Східнослобожанські говірки Луганщини привертають увагу лінгвістів з погляду діалектного членування ареалу, дослідження фонетичних явищ, граматичної системи, синтаксису, просодії, словотворення; лексики і фразеології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема лінгвістичного впорядкування та систематизації географічної термінології (далі ГТ) окремих говірок не нова. Відомо, що всебічно вивчено польську (П. Нітче), сербсько-хорватську (Ю. Шутц), чеську й словацьку (Р. Малько), болгарську (Е. Григорян), македонську (М. Агрировський), російську (Л. Берг, П. Маштаков, Е. Мурзаєв, В. Мокієнко), білоруську (І. Яшкін) географічну термінологію. Проаналізовано й балтійську ГТ (Л. Невська). Дослідники кінця ХХ – початку ХХІ століття (Т. Марусенко, Й. Дзензелівський, М. Толстой, Є. Черепанова, П. Чучка, О. Данилюк, Т. Громко, Н. Сіденко, С. Шийка, І. Потапчук) значно розширили інформаційний та фактологічний простір цієї ТГЛ.

Мета статті – опис народних географічних термінів в аспекті їх формування та функціонування, систематизація та виявлення закономірностей утворення. Об'єктом розвідки обрано народні географічні терміни на позначення лугу, що функціонують в українських східнослобожанських говірках Луганщини.

Методи дослідження. Методологічну базу становить комплекс взаємозалежних і взаємозв'язаних підходів до дослідження специфіки регіональної геотермінології. Основними обрано описовий, порівняльно-історичний, зіставний, типологічний, лінгвогеографічний методи. Прийоми структурної та ідеографічної класифікації, етимологічного аналізу, процедури методу польового моделювання використано частково, як і прийоми статистичного та соціолінгвістичного методів.

Виклад основного змісту. Луг – тип зональної та інтразональної рослинності, для якого характерне панування багаторічних трав'янистих рослин, найчастіше злаків і осокових, в умовах достатнього або надмірного зволоження. Розрізняють материкові, заплавні, а також

гірські луги. Материкові луги розташовані на рівнинах поза заплавами. Їх поділяють на суходільні й низинні; поширені в лісовій, лісостеповій та степовій зонах.

Суходільні луги розташовані на рівнинах і схилах, зрошуваних виключно вологою атмосферних опадів, формуються на місці подоланих лісів, властиві їм відносно слабкі травостої ростуть на бідних буроземних і підзолистих ґрунтах. Значні площі таких лугів залучають до господарської діяльності, вони призначені для багаторічних пасовищ.

Низинні луги сформовані в лісостепових районах. Вони мають розвинений трав'янистий покрив, ростуть на більш багатих, ніж суходоли, ґрунтах, мають додаткове живлення з водних джерел.

Заплавні луги лежать у долинах річок, часто заливаються під час повеней, утворюючи заливи.

Гірські луги поширені в гірських місцевостях, вище верхньої межі лісу або на місці подоланих гірських лісів, у районах із теплим і вологим кліматом. Вище гірських лугів розташовані альпійські луки.

Заплавні луги виникли на місці вирубаних заплавних лісів і чагарників або після осушення боліт. Вторинними є також суходільні луги, поширені на колишніх лісових землях, що займають більшу площу порівняно з першими (Геренчук, 1980). Зрозуміло, що в народному мовленні не існує чіткого розмежування лексем на ті, що відображають поняття 'заплавні луки', і ті, що називають 'суходільні луки'. Смыслорозрізнявальної ролі в найменуванні таких утворень для мовців частіше набувають зовнішні ознаки ГТ, а не її походження чи наукова класифікація (Потапчук, 2012). Тому, утворюючи семантичні ряди на позначення лугу, ми брали до уваги такі релевантні риси: 1) луг (загальне значення); 2) господарське використання лугу; 3) лугова рослинність.

Перший аналізований ряд на позначення 'луг (загальне значення)' у східнослов'янських говірках Луганщини репрезентують лексеми: *луг* (Город), *левада* (Луб, Мик, Нов, Оборот, Павл, Сват, Терн), *леман* (Калм), *луг* (Сват, Свистун, Степ), *лугови́на* (Луб), *луго́вина* (Город), *луки* (Город, Шульг, Сват, Сем), *лу́жайка* (Білокур, Сват), *лу́жок* (Пол), *по́дина* (Трет).

Термін *левада* в східнослов'янських говірках Луганщини в ЛСГ „луг” побутує з такими значеннями: 'луг (загальне значення)', 'пасовище', 'луг сінокісний'. Лексема *левада* полісемантична, у місцевій і в загальноновживаній ГТ на позначення лугу зафіксовано семантичний перехід 'луг' ↔ 'інший ГО (географічний об'єкт)'. При набутті значення 'пасовище' лексеми *левада* зафіксовано з семою 'місцевість з луговими травами, що її використовують як пасовисько', яку можна назвати семемою з додатковим структурним семантичним компонентом (Сіденко, 2003). Загалом номен *левада* репрезентує в обстежених говірках сему 'луг сінокісний' з ознакою „наявність сінокісної трав'янистої рослинності". В інших українських говірках

за відношенням до лугу зафіксовано такі значення лексеми: у західному Поліссі – ‘луг (загальне значення)’, ‘луг заливний’ (Громко, 2000), на Волині – ‘луг, який заливається водою’ (Данилюк, 2013); у степових говірках – ‘поросла травною місцевість, що її використовують як пасовисько’ (Сіденко, 2003).

Найуживанішими ГТ зі значенням ‘луг (загальне значення)’ є полісемантичний термін *луг* та його похідні: *луго¹вина*, *лугови^{e1}на*, *лу¹жайка*, *лу¹жок*. Значення деяких з цих номенів ускладнені локативними ознаками – *лугови^{e1}на* ‘місце, де раніше був луг’, ‘лугові трави’, та ознаками демінутивності, які вказують на невеликий розмір ГО та позитивне ставлення мовців до нього – *лу¹жайка*, *лу¹жок*. З аналізованим значенням цей термін відомий як спільнослов’янський (Толстой, 1969).

Номен *луго¹вина*, *лугови^{e1}на* в аналізованих говірках зберігають загальноновживану семантику ‘місце, де раніше був луг’ (СУМ, IV, 552; СГ, II, 379), яка також зафіксована і в інших українських говірках (Черепанова, 1983; Громко; Данилюк, 2013).

Синонімічний термін *луки* (мн. від лексеми *лука*, < псл. **lōka* ‘кривизна; затока; вигин річки; місцевість у вигині річки; луг’ (Етимологічний, III, 302)) на території Луганської області в ЛСГ „луг” репрезентує значення ‘луг (загальне значення)’, ‘пасовище’, ‘луг, де косять сіно’.

З огляду на те, що лексеми *луг* і *лука* є репрезентантами лексико-семантичних полів на позначення „рівнини”, „низини”, „лугу”, спостерігаємо відповідний їхній семантичний перехід „рівнина” ↔ „низина” ↔ „луг”.

Термін *по¹дина* в значенні ‘луг (загальне значення)’ у східнословобожанських говірках Луганщини актуалізує ознаки „низинна місцевість, поросла травною” та демонструє розширення семантики терміна. Порівняймо із загальноновживаним *подіна*: ‘низинна місцевість, яка іноді заливається водою’ (СГ, III, 241); *подіна* ‘низина’, ‘рівне місце в горах’ (СУМ, VI, 743) та укр. діал. *подіна* ‘рівнина (загальне значення)’, ‘понижена місцевість, долина’, ‘яр’, ‘долина в лісі’, ‘невелике рівне місце на схилі або вершині гори’, *подінка* ‘рівнина’ (Марусенко, 1968); *подіна* ‘рівне місце, сідловина на схилі гори’, ‘низина’ (Гуцульські, 1997).

Сема ‘луг заливний’ має невеликий номінативний ряд: *за¹тон* (Нов), *по¹йма* (Тим).

Номен *за¹тон* утворений від базового дієслова *затоплювати* і має прозору мотивацію, функціонує з узагальненим значенням ‘об’єкт, що заливається водою’. Із значеннями за відношенням до ЛСГ „луг” знаходимо номен *зато¹п*, *зато¹пи* (Кіровоградщина, ‘луг заливний’ (Громко, 2000)).

Виникненню терміна *по¹йма* із значенням ‘луг заливний’ сприяло те, що значну роль у формуванні рельєфу, який затоплюється під час

весняної повені, відіграє рослинність, що заповняє поверхню такої ділянки і сприяє накопиченню наносів. При культурному освоєнні більша частина реалії зайнята заливними лугами, які належать до кращих кормових угідь. Термін ¹пойма в східнослов'янських говірках Луганщини має кілька значень: 'рівнина біля річки', 'широка низина', 'низина біля річки', 'низина, залита водою', 'заливний луг', що є результатом моделі семантичного переходу „рівнина” ↔ „низина” ↔ „луг”. Головною ДО (диференційною ознакою) терміна є „залитість водою”. Тому спостерігаємо семантичні явища, не протиставлені, а перехідні, синкретичні, ознаки яких не виключають, а доповнюють одна одну. Усі значення лексики ¹пойма вказують не на різні географічні об'єкти, а на часткові особливості однієї, схильної до змін реалії – певна територія, що заливається водою. Значення терміна ¹пойма дозволяє скласти опис відповідної географічної реалії з можливою повнотою: рівнина, розташована біля річки, під час повені заливається водою й перетворюється на низину, яка при висиханні води збільшує свої розміри й заростає травою, перетворюючись на заливний луг.

Порослу травою місцевість, що використовують як пасовисько, за свідченням інформантів, номінують лексемами зі значенням 'пасовище': ¹виг'ін (Білокур, Луб, Оборот, Павл, Терн, Шульг), ¹вигон (Город, Нов, Сват), ¹виг'она (Вільш), ¹випас (Терн), ¹ле^uвада (Науг, Оборот, Сем), ¹луки (Трет), ¹назби'ш'ч'е (Білов, Бабич, Вівч, Вільш, Ілліч, Луб, Руд, Сват, Степ, Сич, Трет), ¹наз'би'ш'ч'е (Проїж), ¹пас'вис'ко (Вільш), ¹пас'виш'ч'е (Руд), ¹пас'би'ш'ч'е (Баран), ¹пас'тиш'ч'е (Новостр), ¹то'лока (Зорик). Останній термін у с. Курячівка Білокуракинського району має значення 'місце, витоптане худобою'. Реалізацію семи 'пасовище' на українському мовному просторі можна простежити за *Атласом української мови* (Атлас, III, 107).

Основну групу термінів на позначення місця, де випасають домашню худобу, складають дериваційно активні утворення, мотивовані дієсловами **пасти** (< псл. **pasti* 'пасти, годувати, утримувати, викохувати' (Етимологічний, IV, 309)), **випасати** – ¹випас, ¹назби'ш'ч'е, ¹наз'би'ш'ч'е, ¹пас'вис'ко, ¹пас'виш'ч'е, ¹пас'би'ш'ч'е, ¹пас'тиш'ч'е, які демонструють семантичне звуження значення 'луг' → 'луг, де випасають худобу (пасовище)'. Також відомі слов'янські і широкі індоєвропейські паралелі, утворені від дієслівних форм із значеннями 'кормити', 'пасти', 'сторожити', 'спостерігати'. Порівняймо: рос. діал. *в'іп'уск* 'луг, пасовище' (Дьякова, 2009), латин. *pasco, pas turn* 'пасти', 'кормити' (Мурзаєв, 1984), на позначення 'пасовища' в польській мові зафіксовано номен *pastewnik* (Nitsche, 1964). В українській літературній мові лексема *пасовище* має близьке значення: 'ділянка землі з трав'яною рослинністю, де пасеться худоба, птиця' (СУМ, VI, 88), *в'іп'ас* 'місце, де випасають худобу' (СУМ, I, 448); похідні слова від **пасти**, **випасати** на позначення 'пасовища' зафіксовані в Словнику Б. Грінченка – *в'іп'ас, пасові'сько, пасові'ця, пасові'ще* (СГ, I, 175, 100). Інші українські діалекти

залишена під пар'. Номен *то/лока*, що маніфестує семему 'місце, витопане худобою', мотивоване дієсловом *толочити* „витоптувати”. Семи, що групуються навколо зазначеної лексеми, не є ізольованими одна від одної, а перехрещуються в багатьох точках, накладаються, зумовлюючи семантичний синкретизм. В українській літературній мові лексема *толо́ка* передає не тільки географічні значення ('залишене під пар поле, що слугує пасовищем для худоби'), а й такі: 'вільна ділянка біля села, де збиралася молодь гуляти', 'звичайно одноразова праця гуртом для швидкого виконання великої за обсягом роботи, на яку скликають сусідів, родичів, товаришів (без оплати, а за частування)' (СУМ, X, 180). Саме зі значеннями, що відносять лексему до географічної й сільськогосподарської номенклатури, її зафіксовано й в інших мовах: молд. *толоакэ* 'вигін' (Мурзаєв, 1984), бр. *толока́* 'обліг (один рік), зораний під озимину' (Яшкін, 1971).

До складу найменувань, співвідносних зі значенням 'луг сінокісний', входять такі номінативні одиниці: *косовиц'а* (Сват), *косов'і д'іл'анки* (Тим), *ле^лвада* (Луб), *луки* (Трет), *паш'н'а* (Сем), *с'інокос* (Білокур, Вівч, Калм, Нов, Павл, Терн), *с'інокоси* (Город, Міст, Проїж, Сват, Шульг).

Утворення *косовиц'а* – етимологічно прозоре (див. укр. *косовиця* 'час прибирання сіна' (СГ, II, 291)). Порівняно з іншими українськими діалектами зміну семантики зафіксовано в західноpodільських говірках.

Номен *ле^лвада* репрезентує в обстежених східнослобожанських говірках семему 'луг сінокісний' з ознакою „наявність сінокісної трав'янистої рослинності” (всі н.пп).

Репрезентанти аналізованої семи *с'інокос*, *с'інокоси* утворені від *с'іано* (< псл. **sěno* (Етимологічний, V, 255)) і *косити* (< псл. **kositi* (Етимологічний, XI, 142)), становлять мікрогрупу найменувань у ЛСГ „рівнина”, указуючи на 'рівнину, укриту травою'. У Словнику Б. Грінченка подане визначення *сінокос* як 'час прибирання сіна' (СГ, IV, 127), а літературно-нормативне *сінокіс* має два тлумачення: слово називає процес 'косіння трави на сіно', а також 'час, період цього косіння', 'місце, відведене для косіння трави на сіно' (СУМ, IX, 226), що свідчить про розвиток нових значень з основного: від номінування процесуальної дії – до номінування місця, де відбувається дія; від номінування рослинності – до номінування місця, де росте рослинність (Потапчук, 2012). В інших українських діалектах семантика терміна *сінокіс* майже незмінна.

Лексему *паш'н'а* зі значенням 'луг сінокісний' у східнослобожанському діалектному ареалі зафіксовано спорадично, основною до цієї семи є 'оброблене поле'. Переходи назв з однієї групи землеробської термінології в іншу не рідкість, пов'язані вони зі зміною призначення земельних угідь. Зораний шар ґрунту можуть ще раз переорати й залишити без посіву з метою поліпшення якості землі для наступного посіву (у результаті цього вони зазвичай укриваються

травою), іноді їх спеціально засівають луговими травами, щоб надалі використовувати під покіс. В українській літературній мові номен *пашн'а* не виявляє зрушень у семантиці щодо географічних ознак, оскільки означає 'пасовище' (СУМ, VI, 104). В інших українських діалектах семантику щодо ЛСГ „луг” зафіксовано в західноpodільських говірках: *пашня* 'луг для випасання худоби', 'низина, поросла травою' (Потапчук, 2012), а також в українських говірках Кіровоградщини: 'луг (загальне значення), 'пасовище' (Громко, 2000).

Двослівне найменування *косо'ві д'іл'анки* семи 'луг сінокісний' має вузьколокальний характер, воно позначене структурно-семантичною стійкістю тільки в межах окремого населеного пункту.

Уже аналізовані лексеми *лугови^ена*, *луго'вина* (Дан) функціонують у досліджуваних говірках для репрезентації семи 'лугова трава'. Прикметник *старий* є семантичним мотиватором номена *стар'н'а* (Воєвод) зі значенням 'луг зі старою травою'.

Номен *ст'риже'н'* (Мороз) (<псл. **strъžьнь* або **strъgy*, **strъžene* – імовірно, споріднене з **strъgy* 'стригти' (Етимологічний, V, 440)) є репрезентантом семи 'місце, де косять траву'. Припускаємо, що аналізована назва мотивована дієсловом *стригти* й утворена внаслідок метонімічного перенесення ознак – при косінні трава наче підстрижена. Порівнюючи загальновідоме значення терміна на позначення гідроб'єкта – 'найглибше місце річки, де дуже швидко тече вода; бистрина' (СУМ, IX, 769; Етимологічний, V, 440), констатуємо специфічне розширення його семантики в досліджуваному ареалі.

Східнословобожанськими новотворами *ми^енуха* (Оборот), *не^изахват* (Павл), що мотивовані дієсловами *минути*, *незахватити*, представлено сему 'пропуск при косінні'.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз проаналізованих народних географічних найменувань луку свідчить про функціонування в українських східнословобожанських говірках найчастіше загальноновживаних, рідше – діалектних – та ще рідше – вузькодіалектних лексем, частина з яких має спільнослов'янське коріння. Семантична структура назв досліджуваного ареалу й деякі власне діалектні утворення демонструють специфіку говірок, окремі загальноновживані номени мають своєрідні значення, чим відрізняються від однозвучних найменувань, поширених в інших українських говірках.

Необмежена кількість народної географічної термінології українських східнословобожанських говірок Луганщини потребує подальшого вивчення, зокрема необхідно розширити мережу досліджуваних говірок, удосконалити питальники, зосередити увагу на вияві ідеографічної своєрідності аналізованої лексики.

Список населених пунктів

Бабич – с. Бабичеве, Троїцький р-н; Білов – смт Біловодськ; Білокур – смт Білокуракине; Бут – с. Бутове, Старобільський р-н; Вівч –

с. Вівчарове, Троїцький р-н; Вільш – с. Вільшани, Троїцький р-н; Воевод – с. Воеводське, Троїцький р-н; Город – с. Городище, Біловодський р-н; ДО – с. Демино-Олександрівка, Троїцький р-н; Заг – с. Загір'я, Троїцький р-н; Зорик – с. Зориківка, Міловський р-н; Ілліч – с. Іллічівка, Троїцький р-н; Калм – с. Калмиківка, Міловський р-н; Кам – с. Кам'янка, Новоковський р-н; Лантрат – с. Лантратівка, Троїцький р-н; Лиз – с. Лизине, Білокуракинський р-н; Лим – с. Лиман, Старобільський р-н; ЛО – смт Лозно-Олександрівка, Білокуракинський р-н; Луг – с. Лугове, Троїцький р-н; Міст – с. Містки, Сватівський р-н; Мороз – с. Морозівка, Міловський р-н; Нещ – с. Нещеретове, Білокуракинський р-н; Нов – с. Новоборове, Старобільський р-н; Оборот – с. Оборотнівка, Сватівський р-н; Павл – с. Павлівка, Білокуракинський р-н; Парн – с. Парневе, Біловодський р-н; Піщ – с. Піщане, Старобільський р-н; Пол – с. Половинкине, Старобільський р-н; Преображ – с. Преображенне, Сватівський р-н; Проїж – с. Проїждже, Старобільський р-н; Розсип – с. Розсипне, Троїцький р-н; Руд – с. Рудівка, Сватівський р-н; Сват – м. Сватове; Сем – с. Семикозівка, Біловодський р-н; Степ – с. Степове, Марківський р-н; Терн – с. Тернівка, Марківський р-н; Тим – с. Тимошине, Білокуракинський р-н; Трет – с. Третяківка, Біловодський р-н; Троїц – смт Троїцьке; Штор – с. Штормове, Старобільський р-н.

Література та джерела

- Атлас української мови (1984 – 2001). 3. К.: Наук. думка.
Гуцульські говірки (1997). Л., 232 с.
Геренчук, К. І. (1980). *Природа Хмельницької області*. Л., 152 с.
Данилюк, О. К. (2013) *Словник народної географічної термінології Волині*. Луцьк, 148 с.
Данилюк, О. К. (2000). *Географічна термінологія Волині*: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 – українська мова. Х., 222 с.
Дьякова В. И. (2009) *Словарь географической лексики Воронежского края (с историческими комментариями)*. Воронеж, 343 с.
Етимологічний словник української мови (1982 – 2012). 7. К.: Наук. думка.
Марусенко, Т. А. (1968). Матеріали к словарю украинских географических аппелятивов (названия рельефов). *Полесье (Лингвистика. Археология. Топонимика)* (С. 206 – 255). М.: Наука.
Мурзаев, Э. М. (1984). *Словарь народных географических терминов*. М., 653 с.
Потапчук, І. М. (2012). *Народна географічна термінологія в західноpodільських говірках*: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 – українська мова. Х., 356 с.
Сіденко, Н. П. (2003) *Географічна апеллятивна лексика східностепових говірок Центральної Донеччини*: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01. – українська мова. Х., 261 с.

- Смаль, О. Л. (1999). До питання походження деяких мікротопонімів лівобережжя міста Києва. *Slavica et baltica в ономастиці України* (С. 161 – 167). К.
- Словник української мови (1980). 11. К.: Наук. думка (СУМ).
- Словарь української мови: у 4 т. / за ред. Б. Д. Грінченка (1908). К., 1908 – 1909. Т. I – IV (СГ).
- Толстой, Н. И. (1969). *Славянская географическая терминология. Семасиологические этюды*. М., 260 с.
- Черепанова Е. А. (1983). Географическая терминология Черниговско-Сумского Полесья. (Опыт семантической классификации). *Полесский этнолингвистический сборник: материалы и исслед.* (С. 173 – 189). М.: Наука.
- Шийка, С. В. (2013). *Народна географічна термінологія Ровеницини*: дис. ... канд. філол. наук: спец.10.02.01 – українська мова. Х., 451 с.
- Этимологический словарь славянских языков (1974 – 2011). 37. М.: Наука.
- Nitsche P. (1964). *Die geographische Terminologie des Polnischen*. Graz, 339 s.

Стаття надійшла до редакції 19.06.2019 р.

Прийнято до друку 25.06.2019 р.

Рецензент – д. філол. н., проф. Глуховцева К. Д.